

مینیاتورهای شطرنج

۴ بازی ترکیبی

دفاع فیلدور

دفاع سیسیلی ، بازی اسپانیایی

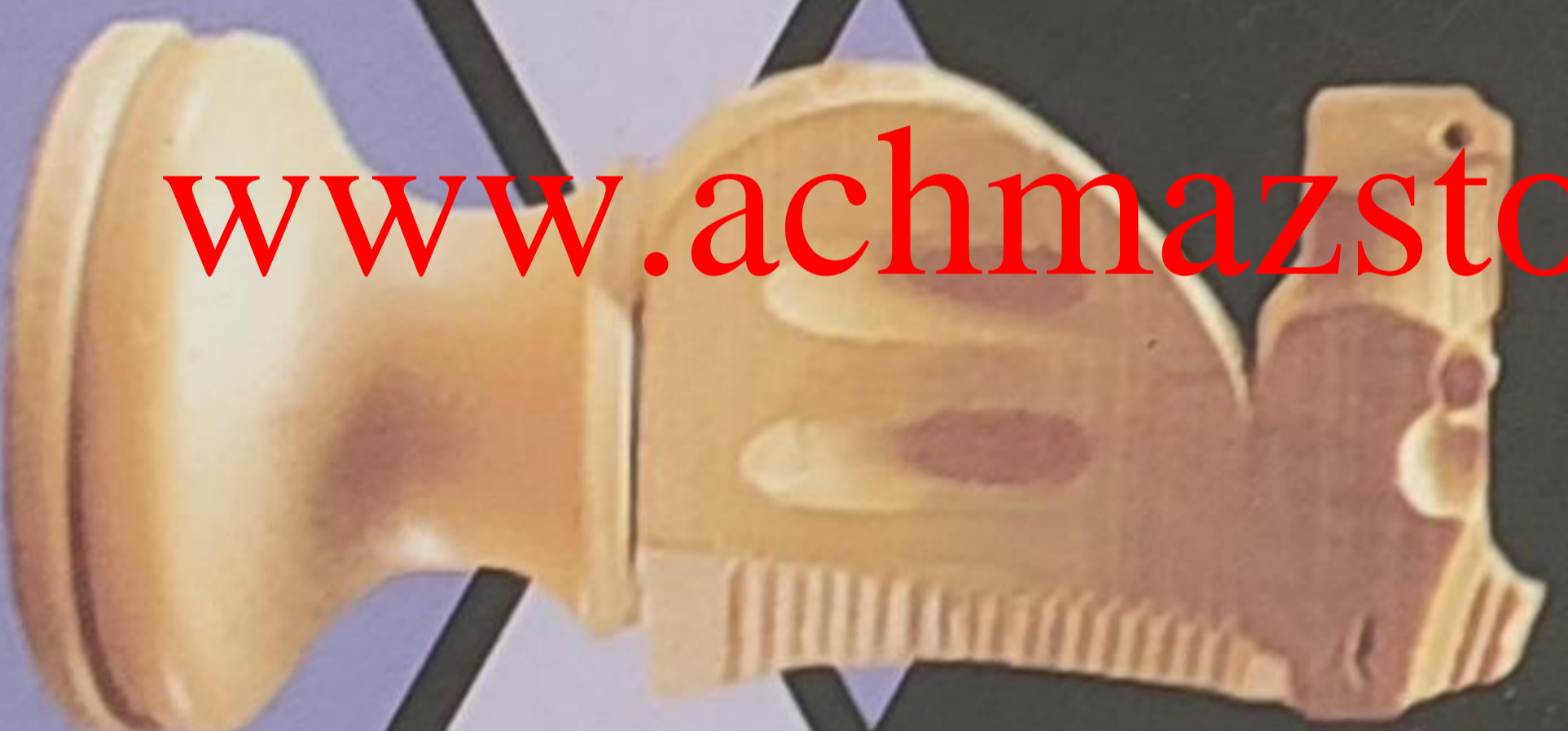
گامبی شاه ، کشایش مرکزی ، گامبی شمالی

کشایش نیمزوویچ ، دفاع آلخین

دفاع فرانسه و ...

آ . رویزمان

ترجمه : ع . گنجیان

www.achmazstore.ir

مینیاتورهای شطرنج

۴۰۰ بازی ترکیبی

آ. رویزمان

www.achmazstore.ir

ترجمه:

عنایت‌الله گنجیان

انتشارات شباهنگ

■ سرشناسه: رویزمان ■ عنوان و نام پدیدآورنده: مینیاتورهای شطرنج: ۴۰۰ بازی ترکیبی / آ. رویزمان، ترجمه عنایت‌الله گنجیان ■ وضعیت ویراست: [ویراست ۲] ■ مشخصات نشر: تهران، شباهنگ، ۱۳۹۰. ■ مشخصات ظاهری: ۳۶۸ ص. : نمودار. ISBN: 978-600-130-043-1

■ وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
■ یادداشت: ویراست قبلی: شباهنگ، ۱۳۷۰. ■ موضوع: شطرنج -- وسط بازی
■ موضوع: شطرنج -- شروع بازی ■ موضوع: شطرنج -- بازی‌ها ■ شناسه افزوده:
گنجیان، عنایت‌الله، ۱۳۳۱ - ، مترجم ■ رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰ م ۹ ر ۳ / ۱۴۵۰ GV
■ رده‌بندی دیویی: ۷۹۴/۱۲۳ ■ شماره کتابشناسی ملی: ۲۶۳۹۵۶۸

www.achmazstore.ir

مینیاتورهای شطرنج

۴۰۰ بازی ترکیبی

آ. رویزمان

ترجمه: ع. گنجیان

لیتوگرافی صدف، چاپ نقش‌ایران، صحافی آذین

چاپ پنجم ۱۴۰۰، شمارگان ۵۰۰ نسخه

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۱۳۰-۰۴۳-۱

ISBN 978-600-130-043-1

حقوق چاپ، نشر و توزیع این اثر محفوظ است.

انتشارات شباهنگ

مرکز پخش: خیابان انقلاب، خیابان شهدای زاندارمیری، پلاک ۶۰، تلفن ۶۶۹۶۴۲۳۵-۶

فروشگاه ۱: خیابان انقلاب، روبه‌روی دانشگاه تهران، پلاک ۱۱۹۴، تلفن ۶۶۴۹۱۰۹۸

فروشگاه ۲: خیابان انقلاب، خیابان فروردین، ساختمان ناشران، پلاک ۲۷۳، تلفن ۶۶۹۵۳۶۰۹-۱۰

به نام خداوند جان و خرد

مقدمه مترجم

در حالی که سیر تعمیم و گسترش هنر شطرنج در کشور ما روزبه‌روز فزونی گرفته و خیل مشتاقان آن علاقه ویژه‌ای نسبت به این ورزش فکری و اندیشمندانه نشان می‌دهند، انتشار کتاب‌های خاص این هنر که بتواند از طرفی سمت و سوی این گستردگی را در جهت تعمیق اصولی و علمی این هنر ظریف هدایت نموده و از طرف دیگر زیبایی‌های آن را نمایانگر باشد، بالطبع از اهمیت وافری برخوردار است. در این راستا ترجمه کتاب «مینیاتورهای شطرنج» که چندین بار در ممالکی که از سطح شطرنج بالنسبه پیشرفته‌ای برخوردارند، به زبان‌های مختلف انتشار یافته است، در حال حاضر می‌تواند در جهت آشنا شدن نسل جوان ما با ظرافت‌ها و زیبایی‌های ذاتی این ورزش علمی و هنری مؤثر باشد.

همان‌طور که مؤلف روسی در پیش‌گفتار کتاب ذکر نموده ویژگی مشترک تمام این مینیاتورها حول موضوع «ترکیب» و آن‌هم در مرحله وسط بازی یا در بعضی موارد همان مرحله آغازین بازی است. بازی‌های کوتاه از شطرنج‌بازان مشهور و شناخته شده دنیا طوری دستچین شده که به تدریج با مطالعه دقیق چند بازی از هر بخش می‌توان با اصول ویژه و طرح‌های استراتژیک شروع بازی‌های مختلف و نیز نحوه استفاده از اشتباهات تاکتیکی حریف آشنا گردید.

بدین لحاظ ضمن لذت بردن از ظرافت‌های هر بازی اگر در هر بار مراجعه به این کتاب فقط چند بازی مورد بررسی و مطالعه واقع شود، هیچ‌وقت دچار خستگی فکری که ویژگی این ورزش در سطوح عالی می‌باشد، نخواهیم شد. علاوه بر این، در سطوح بالاتر نیز می‌توان به عنوان یک مرجع مفید به این کتاب نگریست که در مورد اشتباهات تاکتیکی یا استراتژیکی خاص هر شروع بازی، نکات لازم را به‌طور موجز و مختصر بیان کرده است. در مواردی نیز جای بررسی و دقت بیشتر را برای خواننده باز می‌گذارد تا در صورت صرف حوصله، حرکات دیگری را نیز که در موقع بررسی بازی به آن اشاره

شده، پیگیری و آزمایش کند.

در ثبت بازی‌ها این نکته رعایت شده که جریان اصلی بازی با حروف درشت و بررسی شاخه‌ها و واریانت‌های بازی با حروف ریزتر مشخص شده است. در ابتدای هر بازی اسامی بازیکنان به ترتیب از سمت راست برای مهره‌های سفید و سیاه نوشته شده است، یعنی ابتدا بازیکن دارای مهره سفید و پس از آن بازیکن دارای مهره سیاه. در سطر بعدی نیز به ترتیب محل برگزاری و سال انجام بازی آورده شده است. در مورد مسابقات شطرنج مکاتبه‌ای و بازی‌های سیمولتانه نیز در همین سطر توضیح داده می‌شود.

شیوه ثبت حرکت‌ها جبری و به روش نگارش نمادی است.

در مورد پیاده‌ها فقط به محل آن پیاده در صفحه شطرنج اشاره می‌شود. مثلاً حرکت $e2 - e4$ یعنی پیاده مستقر در خانه $e2$ به $e4$ می‌رود. در مورد گرفتن پیاده‌ها نیز به همین صورت عمل شده است و فقط در موقع بررسی و تفسیرها گرفتن پیاده‌ها به صورت ستونی نوشته می‌شود، فی‌المثل ab یعنی آن که پیاده ستون a ، پیاده ستون b را گرفته است.

در خاتمه این مقدمه لازم است به مفهوم علائمی که در متن بازی‌ها و تفسیرها به کار گرفته شده، مختصراً اشاره‌ای بشود تا برای علاقمندانی که احیاناً هنوز با این علائم آشنا نیستند قابل استفاده باشد:

کیش با علامت www.achmazstore.ir

کیش دوپل با علامت ++

مات با علامت mate

حرکت خوب یا تنها حرکت درست در بازی!

حرکت عالی و توأم با خلاقیت !!

حرکت بد یا اشتباه تاکتیکی یا استراتژیکی؟

اشتباه فاحش؟؟

عنایت‌الله گنجیان

پیش‌گفتار

مفهوم زیبایی در شطرنج از جنبه‌های مختلفی برخوردار است. اساتید این فن با درک عمیق خود از مانورهای پوزیسیونی یا تکنیک‌های آخر بازی و یا اصول شروع بازی، چه بسیار از زیبایی‌های آن سخن گفته و می‌گویند. اما این امر یک امر بدیهی است که هیچ چیزی قادر نیست از این حیث با زیبایی و ظرافت ترکیب‌های شطرنج رقابت کند. غیرمنتظره بودن، جالب بودن، ضد و نقیض بودن ظاهری یک ترکیب و آمیخته بودن آن با منطقی عمیق، تمام این‌ها برای طرفداران بازی‌های ترکیبی قدیمی یا معاصر کشش و جذبه نیرومندی ایجاد می‌کند. این نکته نیز حائز اهمیت است که ترکیب‌های شطرنج نظر به این که حالت اجبار ایجاد می‌کند، از لحاظ درک ویژگی‌های آن برای علاقمندان عادی شطرنج هم مناسب و قابل فهم است.

مجموعه بازی‌های مینیاتوری حاضر، قبل از هر چیز به منظور آشنا شدن علاقمندان با ظرافت و زیبایی خلاقیت‌های شطرنج از یک سو و دیدن نمونه‌های ترکیبی گوناگون آن از سوی دیگر، تدوین و تألیف گردیده است.

همچنین در تنظیم و تجزیه و تحلیل شروع بازی‌ها دقت خاصی مبذول شده است. برای این مسئله نیز از اصول تقسیم‌بندی گشایش‌های مختلف و نظم و ترتیب واریاسیون‌های مختلف هر یک از این گشایش‌ها استفاده شده است. در حاشیه بازی‌ها نیز توضیحات اساتید معاصر دنیای شطرنج چه در مورد مرحله آغازین بازی‌ها و چه از حرکات وسط بازی آورده شده تا به این ترتیب خوانندگان با اصول عمومی مرحله گشایشی و طرح‌های نمونه‌ای گسترشی بازی‌ها و نوع اشتباهات هر واریانتی آشنایی پیدا کنند.

در این مجموعه، نمونه‌های آموزنده‌ای از مرحله وسط بازی نیز دیده می‌شود: اجرای موفقیت‌آمیز حمله و ضدحمله، روش‌های جالب تاکتیکی و استراتژیکی و چگونگی استفاده از اشتباهات پوزیسیونی حریف.

در ابتدای هر بخش، توضیحات مختصری در مورد ناریخچه پیدایش هر شروع بازی داده شده است که ضمن آن خواننده به‌طور کلی از اصول مقدماتی و اولیه استراتژی گشایش مربوطه، مطلع می‌شود.

مؤلف امیدوار است که این کتاب در تعمیم و ترویج هرچه گسترده‌تر هنر شطرنج مؤثر افتد و همچنین در تکمیل و تقویت این هنر به علاقمندان شطرنج و به‌خصوص شطرنج‌بازان جوان یاری رساند.

آ. رویزمان

ماستر ورزش اتحاد شوروی

فهرست

<p>۲۹ گشایش فیل شاه</p> <p>۳۰ مکدونل - بودن</p> <p>۳۱ فله گر - هرتسوغ</p> <p>۳۲ گشایش اسب شاه</p> <p>۳۲ گره کو - ناشناخته</p> <p>۳۲ گامبی لیتوانی</p> <p>۳۳ برونشتاین - میکناس</p> <p>۳۴ ینچ - هایسلر</p> <p>۳۵ دفاع فیلیدور</p> <p>۳۶ لگال - سنبری</p> <p>۳۶ بیگون - استوکالوف</p> <p>۳۷ کروگیوس - آراتوفسکی</p> <p>۳۷ آدامس - توره</p> <p>۳۸ آپتروسیان - و.گوسف</p> <p>۳۹ رادزینسکی - آلخین</p> <p>۴۰ بازی انگلیسی یا گشایش پونزیانی</p> <p>۴۰ استرین - اسپاسکی</p> <p>۴۱ فیلچف - پلیتوف</p> <p>۴۲ هولزل - یاناچک</p> <p>۴۳ بازی روسی یا دفاع پتروف</p> <p>۴۳ یانوفسکی - مارشال</p>	<p>۳ مقدمه مترجم</p> <p>۵ پیش گفتار</p> <p>۱۳ گامبی شاه</p> <p>۱۳ تاراسویچ - مالهوینسکی</p> <p>۱۴ آندرسن - کیزیریتسکی</p> <p>۱۵ چیگورین - شلختر</p> <p>۱۶ اشپیل من - بوگولیوبوو</p> <p>۱۶ تولستوی - مود</p> <p>۱۷ تساتوریان - سنی</p> <p>۱۸ ارنستاین - وسترنن</p> <p>۱۹ نیمزوویچ - نایمان</p> <p>۱۹ اسپاسکی - برونشتاین</p> <p>۲۰ لارسون - انگلوند</p> <p>۲۱ رودنف - دروزد</p> <p>۲۲ اشپیل من - وان شلتینگا</p> <p>۲۳ گشایش مرکزی</p> <p>۲۳ هاروزک - وُلنر</p> <p>۲۴ ناشناخته - بلاکبرن</p> <p>۲۵ کوپرایچک - استرین</p> <p>۲۶ گامبی شمالی</p> <p>۲۶ لیندن - ماچوسکی</p> <p>۲۷ کاترس - پتروویچ</p> <p>۲۸ استولبرگ - گولووگو</p> <p>۲۸ ماریاسین - اپشتاین</p>
---	---

۷۰	ایوه - رتی
۷۱	لیوبوشیچ - بیگون
۷۲	ماتسیموسکی - سیدور
۷۳	سو کولسکی - ناوردسکی
۷۴	آپارتسف - زایتسف

بازی اسپانیایی (روی لویز)

۷۵	باگیروف - خولموف
۷۶	بلومستنیخ - بتین
۷۷	لیوبوئهویچ - کالوو
۷۸	آلخین - میندنو
۷۹	تاراش - مارکو
۸۰	لیوبوئهویچ - دورائو
۸۱	بیروول - اسکوتورنکو
۸۲	ولچوک - کرسلاوسکی
۸۳	آئوتوویچ - پینکاس
۸۴	نیومن - استرین
۸۵	مارلک - کرامر
۸۶	گیپس لیس - کاسترو
۸۷	کرمنتسکی - واروتنیکوف
۸۸	بوچاریکوف - نوویتسکی
۸۹	کازورنکو - سویدرسکی

۹۰	کارانیس - آلخین
۹۱	استروگاچ - لیوبوشیچ
۹۲	ولادیمیر کیریلوف - فورمن
۹۳	موسیونژیک - نیکلایفسکی
۹۴	هونان - ماردله
۹۴	کاپنگوت - واسمیرگف
۹۵	گ. ژوراوولو - تایللیف
۹۶	ایوکوف - اسمیکال
۹۷	گلر - پورتیش
۹۷	اگنبرگر - یرمی

گشایش چهار اسب

۹۸	شاگالوویچ - لوین
۹۹	بوگولیوبوو - روبینشتاین
۱۰۰	بلزیتس من - روبینشتاین
۱۰۱	کاپابلانکا - اشتاینر
۱۰۱	هرشویلر - زالتس من

گشایش سه اسب

۱۰۳	رتی - دونکل بلوم
۱۰۳	لئونارد - تاراش
۱۰۴	گوفلد - تیگران پتروسیان

۴۴	پاج - باملر
۴۵	دیلی - مالیح
۴۶	نیچفسکی - دورتسکی
۴۷	بنج آسمولفسکی - بارائف

بازی وینی

۴۸	واروتنیکوف - کاپنگوت
۴۸	برش - لیلینتال
۴۹	اشپیل من - فلامبرگ
۴۹	گوفلد - تاروه

بازی اسکاتلندی

۵۱	ماچوسکی - کولیش
۵۱	دلمار - لیپشوتز
۵۲	اسلونیم - ریومین
۵۲	آلخین - امانوئل لاسکر
۵۳	م. سائیلین - میلیچویچ
۵۴	کوپرایچک - رازوویف
۵۴	کلوان - بودارین

بازی ایتالیایی

۵۵	زانژاک روسو - پرنس گنتی
۵۶	تراپل - نوک
۵۷	هوفمن - پروف
۵۸	اشتاینیتز - باردلین
۵۸	(هیچ اطلاعاتی از این بازی نیست)
۵۹	روسولیمو - رایسمن
۶۰	هوروویتس - دنیکان

گامبی اوانس

۶۳	اوانس - مک دونل
۶۳	فیشر - تسله
۶۴	آندرسن - دوفرن
۶۴	شیفرس - پورهویچ

بازی مجارستانی

۶۶	لومر - ویته
۶۶	تروفیموف - بولسلاوسکی

دفاع دو اسب

۶۸	مورفی - ن. الف.
۶۸	گورگیان - مائیوروف
۶۹	ابوخوفسکی - ی. گوسف
۷۰	دورائو - پرینس
۷۱	کازیچ - ووکوویچ
۷۱	ریچاردز - لوکوک

www.achmazstore.ir

۱۳۷	یوسیف - فلور	۱۴۴
۱۳۸	راونر - ژیلین	۱۴۵
۱۳۹	هایسرت - اشتارک	۱۴۶
۱۴۰	کوپرایچک - کاستیلونی	۱۴۷
۱۴۱	سوشکو - کلیرا	۱۴۸
۱۴۲	لوتیکوف - گاوریلوف	۱۴۹
۱۴۳	اشپیل من - والتر	۱۵۰
۱۴۴	تال - اسمیسلاف	۱۵۱
۱۴۵	کوزنتسوف - پاولوف	۱۵۲

دفاع فرانسه

۱۴۵	پتروف - شیمانسکی	۱۵۳
۱۴۶	استروسکی - شستوپروف	۱۵۴
۱۴۷	بیلنکو - کایدانوف	۱۵۵
۱۴۸	پلانینتس - ایوگف	۱۵۶
۱۴۹	فدروف - بوئیویدوویچ	۱۵۷
۱۵۰	دمنتای - کیاشکو	۱۵۸
۱۵۰	فیشر - تال	۱۵۹
۱۵۱	بولسلاوسکی - اوفیمزف	۱۶۰
۱۵۲	لمان - تشنر	۱۶۱
۱۵۲	میخائیل زایتلین - آسیپوف	۱۶۲
۱۵۳	کوتوف - کالمانوک	۱۶۳
۱۵۴	کپلان - برونشتاین	۱۶۴
۱۵۵	گلائوزر - کلر	۱۶۵
۱۵۶	لیوبوشیچ - شاگالوویچ	۱۶۶
۱۵۷	پلی کارپوف - کروپسکی	۱۶۷
۱۵۷	تسشکوفسکی - شوفمان	۱۶۸
۱۵۸	کوفمان - پولوزوک	۱۶۹
۱۵۹	تال - اولمن	۱۷۰
۱۶۰	شاشین - داشکویچ	۱۷۱
۱۶۰	یانوشویچ - اوگرینوویچ	۱۷۲
۱۶۱	لیوبونهویچ - واگانیان	۱۷۳

دفاع سیسیلی

۱۶۲	مولر - آرونین	۱۷۴
۱۶۳	ناد - بالوگ	۱۷۵
۱۶۴	لوکاستو - زاگرفسکی	۱۷۶
۱۶۵	آنیشچنکو - دیدیشکو	۱۷۷
۱۶۵	دوبک - واینشتاین	۱۷۸
۱۶۶	ریگل - مارسینکوویچ	۱۷۹
۱۶۷	گلدنوف - مناتسا کانیان	۱۸۰
۱۶۸	گراگر - هونفی	۱۸۱
۱۶۹	گرچکین - سایگین	۱۸۲
۱۷۰	زلوتنیک - گیک	۱۸۳

دفاع اسکاتلندی

۱۰۶	شلختر - میزس	۱۰۸
۱۰۶	فیشر - آدیسون	۱۰۹
۱۰۷	گولدیوف - کانادین	۱۱۰
۱۰۸	تیمان - باکالی	۱۱۱
۱۰۸	زاکس - پینچ	۱۱۲
۱۰۹	روبان - بارستایتیس	۱۱۳
۱۱۰	آخل - لیشیچ	۱۱۴

دفاع آلمانی

۱۱۱	لوتوویف - کواوکسما	۱۱۵
۱۱۲	کاکورس - ماروویچ	۱۱۶
۱۱۳	پلاتونوف - یفیموف	۱۱۷
۱۱۳	ملنار - تارتاکوور	۱۱۸
۱۱۵	نرتمدینوف - میکناس	۱۱۹
۱۱۶	توره - اشمیت	۱۲۰

گشایش نیمزوویچ

۱۱۸	کاپنگوت - پاولنکو	۱۲۱
۱۱۸	رونائو - اشمیت	۱۲۲
۱۱۹	املچنکو - نئیولوو	۱۲۳

دفاع پیرک - اوفیمزف

۱۲۰	لوزگین - نیوفه	۱۲۴
۱۲۱	فیشر - بنکو	۱۲۵
۱۲۱	سوئتین - ژیدکوف	۱۲۶
۱۲۲	یودوویچ - بورسنکو	۱۲۷
۱۲۳	کوپرایچک - پترسن	۱۲۸
۱۲۳	واسیوکوف - واداس	۱۲۹
۱۲۴	نپاموسنا - پالاسنوس	۱۳۰
۱۲۵	تال - ترینگوف	۱۳۱
۱۲۶	مالیسوف - شلامبریدزه	۱۳۲
۱۲۶	فوگت - شیمچاک	۱۳۳
۱۲۷	بوخمن - لیوبوشیچ	۱۳۴

دفاع کارو - کان

۱۲۹	بویاکین - لیوشین	۱۳۵
۱۳۰	میکناس - فلور	۱۳۶
۱۳۱	زایتسف - ناشناخته	۱۳۷
۱۳۱	م.زایتلین - کروتیانسکی	۱۳۸
۱۳۲	اشپیل من - تارتاکوور	۱۳۹
۱۳۲	شوستر - کارلس	۱۴۰
۱۳۳	گاپرینداشویلی - بیربراگر	۱۴۱
۱۳۴	بیلک - برونشتاین	۱۴۲
۱۳۴	رائوزر - ورهسوف	۱۴۳

گامبی شاه

1. e2-e4 e7-e5 2. f2-f4

ایده‌ی گامبی شاه که با حرکت f4 2. به اجرا درمی‌آید، با هدف منحرف کردن پیاده‌ی مرکزی e5، باز کردن ستون «f» و تصرف مرکز با حرکت d2-d4 پیشنهاد گردیده است. گامبی شاه، یکی از شروع بازی‌های بسیار حاد و پیچیده است. ذکر این نکته در مورد آن جالب است که اولین بار در کتاب «لوپز» (قرن ۱۶ میلادی) مشاهده گردید. مطالعات و تجزیه و تحلیل عمیق و بازی‌های اساتید شطرنج ایتالیا در قرون وسطی (گره کو، پولریو، سالوی یو و سایرین) نقش بسیار زیادی در پیشرفت و تکامل این شروع بازی داشته است. همچنین در قرن گذشته نیز گامبی شاه یکی از گشایش‌های رایج بود و توسط شطرنج‌بازان معروفی چون مورفی، آندرسن و چیگورین همچون سلاح مخوفی کراراً مورد استفاده واقع می‌شد. با وجود این با کشف ضد گامبی فالدکیر (d5 ... 2.) و سایر فرم‌های فعال برای سیاه، شهرت گامبی شاه به میزان زیادی تنزل پیدا کرد. حاصل این بررسی‌ها و مطالعات فراوان برای سیستم دفاعی مطمئن سیاه، تغییر شکل گامبی شاه بود. در حال حاضر غالباً این گشایش در سبک پوزیسیونی و بدون ویژگی‌های تهاجمی قرن نوزدهم استفاده می‌شود، از استاد بزرگان معاصر کسانی چون کرس، برونشتاین، اسپاسکی، فیشر و لوتیکوف از آن با موفقیت استفاده می‌کنند.

زیادی نصیب سیاه می‌کند. حرکت خوبی که در این مقطع به‌طور معمول می‌کنند! d5 ... 4. می‌باشد.

5. d2-d4 ♘g8-f6

6. ♔e2-f2

پس از e5 d6 6. سفید قادر به حفظ پیاده‌ی e5 نخواهد بود، مثلاً:

7. ♕xf4 ♘c6 8. ♘f3 ♖g4

و الی آخر.

6. ... d7-d5

7. e4-e5

ادامه زیر برای سفید شکست به دنبال خواهد داشت:

7. de ♘g4+ 8. ♔f3 ♘e3!

7. ... ♘f6-g4+

8. ♔f2-e2

۱

تاراسویچ - ماله وینسکی

(تالین، ۱۹۷۶)

1. e2-e4 e7-e5

2. f2-f4 e5xf4

3. ♘b1-c3

حرکت پیشنهادی اشتاینیتز که اوضاع را به شدت وخیم می‌کند و سیاه را تا حدودی در مرحله گشایش بازی آسوده خاطر می‌سازد. حرکت ♘f3 3. برای سفید بهتر است.

3. ... ♔d8-h4

4. ♔e1-e2 ♔h4-e7!?

این حرکت از نظر تئوری‌های شروع بازی حرکت جدیدی است که در این بازی موفقیت

یا:

8. ♖f3 ♚h4!

توأم با تهدیدهای فراوان.

8. ...

♗g4xe5!

9. ♗c3xd5

ادامه زیر هم کاری برای سفید انجام نمی‌داد:

9. de ♗g4+ 10. ♗f3 ♚xe5+

11. ♖f2 ♗c5+

در همین بررسی اگر در حرکت یازدهم سفید

♗d3 کند، پاسخ سیاه ♗f5+ و الی آخر

خواهد بود.

9. ...

♗c8-g4+

10. ♗g1-f3

♗e5xf3+!

11. ♖e2-f2

♚e7-h4+

12. g2-g3

♚h4-d8

13. ♚d1-e2+

♗f8-e7

14. ♚e2xe7+

♚d8xe7

15. ♗d5xe7+

♖e8xe7

16. ♗f1-e2

♗f3xh2!

17. ♖h1xh2

♗g4xe2

18. ♗f7xe2

f4xg1

در نتیجه سیاه به برتری کمی کافی برای نیل به

پیروزی دست یافته است. ادامه بازی نسبتاً ساده

است:

19. ♖h2-g2

f7-f6

20. ♗c1-f4

c7-c6

21. ♗f4xg3

♗b8-d7

22. ♖e2-d3

♖e7-f7

23. c2-c4

g7-g5

24. b2-b4

h7-h5

25. ♖a1-f1

♖f7-g6

سفید واگذار می‌کند.

۲

آندرسن - کیزیریتسکی

(لندن، ۱۸۵۱)

1. e2-e4

e7-e5

2. f2-f4

e5xf4

3. ♗f1-c4

♚d8-h4+

این ادامه برای سیاه ضعیف است.
3. ... ♗f6
سیاه این حرکت را به منظور هر چه زودتر
کردن فیل هم‌رنگ خانه‌های سفیدش به
انجام داد.

تهدید ♗g3+ ... 8. چندان
پرقدرت نیست
به سادگی پاسخ داده می‌شود. اما در
وضع فعلی موقعیت سواران سیاه به
هیچ وجه مناسبت
نیست.

سیاه می‌بایستی ♗b7 ... 16. انجام
می‌داد.
اکنون در جواب ♗c5 ... 16. سفید
می‌تواند با طرح ساده d4 17. به پیروزی
نزدیک شود.
در صورت ♗xd4 جواب ♗d5 18. را
بدهد.
وجود این ظاهراً آندرسن ادامه‌ی ترکیبی
را به
ادامه‌های عادی ترجیح می‌دهد:

17. ♗c3-d5 ♗f6xb2
18. ♗f4-d6 ♗b2xa1+
19. ♖e1-e2 ♗c5xg1?

در اینجا حرکت صحیح برای سیاه ♗b2! ...
بود که پس از آن سفید تازه در مقابل این
مستلزم
قرار می‌گرفت که چگونه صحت محاسبات
ترکیبی‌اش را به اثبات برساند.

4. ... ♖b8-c6
در اینجا حرکت! c6 ... 4. بهتر بود.

5. ♗g1-f3 ♕f8-b4
6. 0-0

برای سفید حرکت! d5 ♗6 قوی تر است.

6. ... 0-0
7. e4-e5 ♗f6-g4

8. d2-d4 d7-d6

9. h2-h3 ♗g4-e3

10. ♕c1xe3 f4xe3

11. ♗c3-d5 ♕b4-a5?

حرکت درست برای سیاه! e6 ... 11. بود.

12. e5xd6 ♕d8xd6?

13. ♗f3-g5! ♕d6-g6

یا:

13. ... ♕e6 14. ♕h5 h6

15. ♗f6+! ♕h8 (15. ... gf

16. ♗xe6 fe 17. ♕g6+ ♕h8

18. ♕xh6+ ♕g8 19. ♕xe6+! ♕xe6

20. ♕g6+ ♕h8 21. ♖f4)

16. ♕xe6 fe 17. ♕g6!

در همین داده پس از ♕d4 ... 16. پیروزی

سفید از طریق:

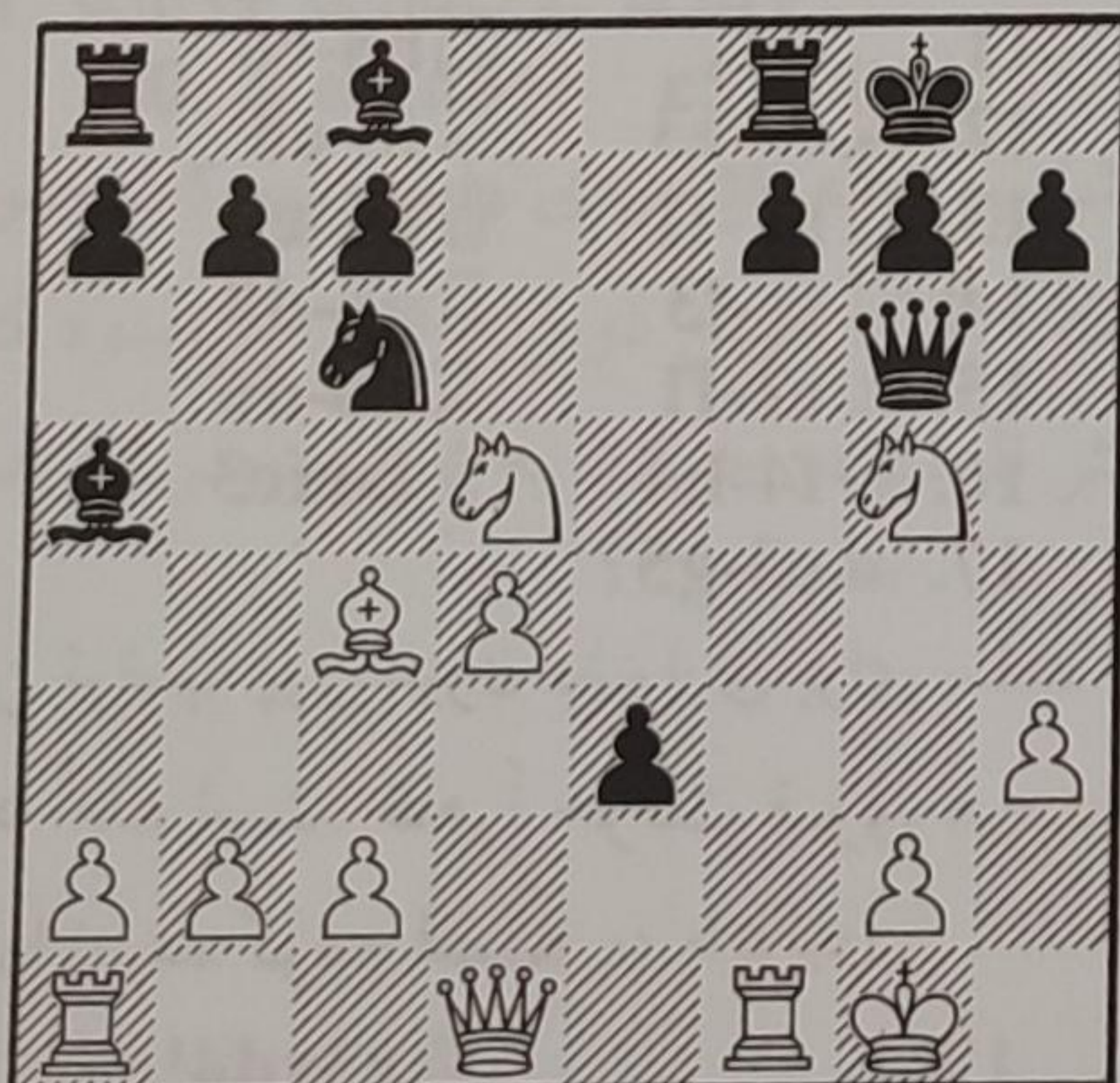
17. c3 ♕b6 18. ♗d7

تأمین می‌شد و اگر سیاه به جای ♕b6 ... 17.

حرکت ♕e5 ... 17. را انجام بدهد، واریانت

ممکنه این بود:

18. ♖f5 ♕d6 19. ♕xf7

20. e4-e5

یک پاسخ خونسردانه و ظاهراً آرام که بعد از آن دیگر سواران سیاه نمی‌توانند به کمک شاه خود بشتابند.

20. ... ♗b8-a6

21. ♗f5xg7+ ♕e8-d8

22. ♕f3-f6+! ♗g8xf6

23. ♕d6-e7 mate

این بازی درخشان که در قرن نوزدهم به اجرا درآمد در تاریخ شطرنج به نام «بازی جاویدان» مشهور گردید.

۳

چیگورین - شلختر

(لندن، ۱۸۹۹)

1. e2-e4 e7-e5

2. f2-f4 e5xf4

3. ♕f1-c4 ♗g8-f6

4. ♗b1-c3

ادامه‌ی زیر برای سفید مفید نیست:

4. e5 d5! 5. ♕b3 ♗e4

6. ♗f3 ♕g4 7. 0-0 ♗c6

که یکبار نیز در بازی دونفره بین آندرسن - مورفی (قرن نوزدهم) بازی شده بود. سیاه بازی خوبی دارد.

14. ♖g5xf7!	♜f8xf7
15. ♗d5-e7+	♜c6xe7
16. ♕c4xf7+	♜g6xf7
17. ♜f1xf7	♜g8xf7
18. ♜d1-h5+	

سیاه واگذار می کند.

۴

اشپیل من - بوگولیو بوو

(کارلسباد، ۱۹۲۳)

1. e2-e4	e7-e5
2. f2-f4	e5xf4
3. ♕f1-c4	♗g8-f6
4. ♗b1-c3	c7-c6!

حرکت پیشنهادی یانیش که بازی خوبی برای سیاه ارائه می دهد.

5. d2-d4	♜f8-b4!

6. ♜d1-f3

حرکت e5 6. بهتر است. اکنون دیگر سیاه ابتکار بازی را به دست می گیرد.

6. ...	d7-d5
7. e4xd5	0-0
8. ♗g1-e2	c6xd5
9. ♕c4-d3	♕c8-g4
10. ♜f3xf4	♕g4xe2!
11. ♜e1xe2	

در صورت ♕xe2 11. پاسخ ♜e8 سیاه نامطبوع خواهد بود.

11. ...	♗b8-c6
12. ♕c1-e3	♜f8-e8
13. ♜h1-f1	♜d8-e7
14. ♜f1-f3	♜a8-d8
15. ♜e2-f1	♜d8-d6
16. ♜f4-h4	♜b4xc3
17. ♕e3-g5?	

به این ترتیب پوزیسیون دشواری برای سفید به وجود آمده است. ظاهراً حرکت قوی هجدهم سیاه را ندیده گرفته است.

17. ...	♕c3xd4!
18. ♕g5xf6	♜e7xf6!!

حرکتی درخشان از بوگولیو بوو، استاد بزرگ شطرنج. در صورت ♜xf6 19. جواب ... ♜xf6+ خواهد بود که منجر به مات خواهد شد. حرکت ♜xh7+ 19. نیز کمکی به سفید نمی نماید زیرا:

20. ♜h8+ ♜e7

بنابراین سفید همین جا بازی را واگذار می نماید

۵

لونیکلایوویچ تولستوی - مود

(یاسنایا پولیانا، ۱۹۰۶)

شطرنج در زندگی نویسنده شهیر روسی تولستوی، جایگاه بس مهمی را اشغال کرده بود. حریفان تولستوی افراد مشهور مختلفی بودند، جمله: ورسوف، قهرمان دفاع از شهر سواستوپول، مود، مترجم آثار تولستوی به زبان انگلیسی آهنگساز س. تانیف، پیانیست، آ. گلدن وایزر و سایرین. مشهور است که این نویسنده تا سن پنجاه سالگی بیش از ۶۰۰ بازی انجام داده است

1. e2-e4	e7-e5
2. f2-f4	e5xf4
3. ♗g1-f3	g7-g5
4. ♕f1-c4	g5-g4
5. ♗f3-e5	♜d8-h4+
6. ♜e1-f1	d7-d5

حرکت صحیح ♗c6 ... 6 یا ♗f3 ... 6 بنحوقابل

ملاحظه ای قوی تر از حرکت سیاه بود.

7. ♕c4xd5	f4-f3
8. g2xf3	♜h4-h3+
9. ♜f1-e1	g4-g3
10. d2-d4?	

حرکت صحیح ♜e2 10. است. اکنون دیگر

حرکت ♜g2 ... 10. سیاه را به بُرد می رساند.

اما:

سیاه می‌بایستی این قربانی را با حرکت
10. ... ♔d7 رد می‌کرد.

11. ♜f3-e5++ ♔f7-e6

در صورت 11. ... ♔e8 جواب سفید ♔h5+

خواهد بود و اگر سیاه 11. ... ♔e7 کند، پاسخ
12. ♜f7+ مناسب است.

12. d4-d5+! ♔e6xe5

13. h2xg3 ♔h3-d7

سیاه این حرکت را به منظور دفاع در برابر مانور

14. ♔h5 (با حرکت بعدی ♔f4+) انجام داد.

14. ♔c1-e3 c6-c5

15. ♜c3-e2 ♔d8-b6

مناسبت حرکت اخیر سیاه به خاطر دفع تهدید

16. ♔d4+ بوده است.

16. ♔d1-d2 ♜g8-e7

17. ♔d2-c3+ ♔e5xe4

18. ♔c3-d3+ ♔e4-e5

19. ♜a1-e1! ♜e7xd5

این حرکت برای پیشگیری از مات به وسیله‌ی

حرکت 20. ♜c3 با حرکت بعدی 21. ♔d4

mate انجام گرفت. حرکت 19. ... ♔f5

کمکی به سیاه نمی‌کند، مثلاً سفید می‌تواند با

حرکت 20. ♔xg5! سیاه را بی‌دفاع سازد زیرا

در صورت 20. ♔xd3، سفید با ادامه‌ی زیر بازی را

خواهد برد:

21. ♜c3+ ♔d4 22. ♜f4+

20. ♔e3-d4+! c5xd4

فرار شاه به خانه e6 دردی را دوا نمی‌کند چون

با 21. ♜f4 و کیش دابل مواجه می‌شود که

حداکثر ظرف دو حرکت به مات منجر خواهد

شد.

[دیاگرام در صفحه بعد]

10. ... g3-g2?

11. ♜h1-g1 ♔h3-h4+

12. ♔e1-e2 ♜g8-h6

13. ♜g1xg2 c7-c6

14. ♔c1xh6! c6xd5

15. ♔h6xf8 ♔e8xf8

16. ♔d1-e1 ♔h4-e7

17. ♜b1-c3 f7-f6

18. ♜c3xd5 ♔e7-d6

19. ♔e1-g3!

اکنون تهدید حرکت 20. ♜g6+ وجود دارد.

19. ... f6xe5

20. ♔g3-g7+ ♔f8-e8

21. ♔g7xh8+

سیاه واگذار می‌کند.

۶

تساتوریان - سنی

(تفلیس، ۱۹۷۳)

1. e2-e4 e7-e5

2. f2-f4 e5xf4

3. ♜g1-f3 g7-g5

4. ♔f1-c4 ♔f8-g7

حرکت اخیر سیاه بازی را به سمت یک ادامه‌ی

پوزیسیونی و آرام سوق می‌دهد. سیاه در نظر

دارد در مقابل حرکت h4. 5. سفید، جواب h6

را بدهد.

5. 0-0 d7-d6

6. d2-d4 h7-h6

زیرا سفید تهدید 7. ♜xg5 را به وجود آورده

بود و در صورت ♔xg5، سفید با حرکت

8. ♔xf4 حمله می‌کرد.

7. ♜b1-c3 c7-c6

به عقیده‌ی کرس استاد بزرگ شطرنج حرکت

7. ... ♜c6 بهتر بود و پوزیسیون مناسب‌تری

برای سیاه به وجود می‌آورد.

8. g2-g3 ♔c8-h3

9. ♜f1-f2 f4xg3?

10. ♔c4xf7+! ♔e8xf7

مفهوم زیبایی در شطرنج از جنبه‌های مختلفی برخوردار است. اساتید این فن با درک عمیق خود از مانورهای بوزیسیونی یا تکنیکهای آخر بازی و یا اصول شروع بازی، چه بسیار از زیبایی‌های آن سخن گفته و می‌گویند. اما این یک امر بدیهی است که هیچ چیزی قادر نیست از این حیث با زیبایی و ظرافت ترکیب‌های شطرنج رقابت کند. غیرمنتظره بودن، جالب بودن، ضد و نقیض بودن ظاهری یک ترکیب و آمیخته بودن آن با منطقی عمیق، تمام این‌ها برای طرفداران بازی‌های ترکیبی قدیمی یا معاصر کشش و جذبه نیرومندی ایجاد می‌کند. این نکته نیز حایز اهمیت است که ترکیب‌های شطرنج نظر به این که حالت اجبار ایجاد می‌کند، از لحاظ درک ویژگی‌های آن برای علاقه‌مندان عالی شطرنج نیز مناسب است. مجموعه بازی‌های مینیاتوری حاضر، قبل از هر چیز به‌منظور آشنا شدن علاقه‌مندان با ظرافت و زیبایی حقایق‌های شطرنج از یک سو و دیدن نمونه‌های ترکیبی گوناگون آن از سوی دیگر، تدوین شده است.

نشریات شاهنگ

www.shabahangbook.com

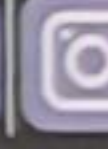
ISBN 978-600-130-043-1

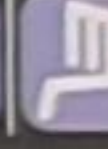

9 786001 300431

برای مشاهده قیمت به روز این کتاب به سایت
achmazstore.ir مراجعه نمایید.

 info@shabahangbook.com

 shabahang_pub

 shabahangbook.com

 shabahang_book